

כה:

עין משפט
גון מצוה

השוחרט פרק שני חולין

מסורת הש"ס

(א) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ב) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ג) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ד) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ה) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ו) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ז) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ח) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ט) וְלֵבֵל יֵאָדָם (י) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יא) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יב) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יג) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יד) וְלֵבֵל יֵאָדָם (טו) וְלֵבֵל יֵאָדָם (טז) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יז) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יח) וְלֵבֵל יֵאָדָם (יט) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כ) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כא) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כב) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כג) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כד) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כה) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כו) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כז) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כח) וְלֵבֵל יֵאָדָם (כט) וְלֵבֵל יֵאָדָם (ל) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לא) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לב) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לג) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לד) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לה) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לו) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לז) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לח) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לט) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לע) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לס) וְלֵבֵל יֵאָדָם (לס)

גליון הש"ס

גמ' הא אפטר לצמצם
ההורין עין פירב מדי
דלמס יריב

הנהות הב"ח

גמ' הכי קאמר ליה
מה: (ב) שם ואי אמרת:

טובס רשי

אין לו בדיקה מבחרי.
לפי ספיקו החיזון אלוס
ואין טיפת דם נכמת
כיון וקפוח מן ה' הואיל
וצולרו כולו באחד.
שמה יכל דמו בין האביבין
והפוח עין קלון. חלקו
לשנים. מטר שטמא
ואחרי לטעם והן שרין
שניהם טמאין. לוי
אפשר לנמס ויכל עד חוד
איכא למטר הכא איכא
רובא וק"ל מטר שרין
כרובו. הטעור והכונס
ובכרות ז'.

שיטה מקובצת

והא דאמר רבי שנעשה
משה: (ג) אבל בקניא יש
לושט: (ג) דאי אפשר
להפשיט העור ולהפריד
הסינים ולבודק דאין מוס
גירול מזה: (ד) אמרתי
הכא במחצה על מחצה:
(ה) איכא שריא מספק והא
שמן שריר רובא ואפי'
מאן דאמר לא אסר אלא
מחצה כרוב: אמר רב פפא
תרי רובי בתר וכו'

משום ספק דרוסה ואפי' שפיר דקאמר וישט אין לו בדיקה מבחון אלא מבפנים והיינו משום דלחין אלמונית הדרוסה נכרת בעור הוושט החיזון הארוס אבל כי נבדקה יש לוושט בדיקה אף מבחון וכן משמע בלאו טרפוח (לקמן דף מה.)

בדיקה מבחון אלא מבפנים ולמאי נפקא מינה לפסק דרוסה ולא קאמר לפסק נקוב ועוד אמרינן (פס' שני עורות יש לו לוושט יקב זה בלא זה כשר וכשניקב הפנימי הווי דעינין אי יקב חיזון אי לאו כיון דלחין לו בדיקה מבחון אפילו נעקב נקב ודוחק לומר כגון שניקב הפנימי מחמת חולי ונחזיון אין ניכר שום חולי והרי"ר אלתן הקשה אי וישט יש לו בדיקה מבחון אס כן מאי פריך ו"ר"מ היי אכל כשרא ללמא במקום נקב שמו וימנא דהוה אכל ע"י בדיקה ונראה לי שיש שום חולי שאלים כמו דרוסה ואין לו בדיקה מבחון אי נמי הכי פירוש וכו' מימא ללא הוא אכל בלא בדיקה פסק וקדוש מה איכא למימר דלי אפשר לו להפריד העור ולבדוק לחין מוס גדול מזה: רב אמר מחצה על מחצה כרוב. ונפקא חלו עריפות (לקמן דף מה.) גבי (פסק אה) הגרנות דלמא לקמיה דרב ובדיקה כרוב עוביה מחלה נמי קרי ליה רוב ובמסקנא דלמא דיעב מחלה על מחלה אינו כרוב ניחא טפי:

לפי שא אפשר לצמצם. אפילו ל' יוסי הגלילי דלמא בפרק שני בכורות (דף יז.) אפשר לנמס מורה הוא ככלי מרס דקאמר התם הואיל ואית בו גומות ויש להוכיח מכאן להלכה דבדיק אדם אפשר לנמס מדאפליגו אמוראי זו במחלה על מחלה ובפ"ק דעירובין (דף טו.) כפרוך בעומד ואס ל' אפשר לנמס הכי שריא מספק ו' ואפילו למאן דאמר לא אסר אלא מחצה דהכי אגמריה למשה שמוט רובא גדור רובא ומיהו צדי שמים נראה דהלכה דלי אפשר לנמס דלמא נפי' ד' לחין (ביבמות דף מה.) ל' יוחנן דלמא אחיות אינו יודע מי שנאן וימנא (ב"ר ר"י הגלילי היא לא תסם תנא כר' יוסי הגלילי דלמא אפשר לנמס ובפרק הורק גיטין (דף עה.) דפריך והא אי אפשר לנמס גבי מחלה על מחלה מנורסת ואינה מנורסת דמפרש דלמא מריייהו כהדי דהדי בלרבע אמות התם נמי הוי כנידי שמים דמקממא לא כוונה לבא צבת אחת וא"ת כריש עירובין (דף ה.) גבי לחי ל' המושך מדפשו לו מניו דקאמר רב אשי אפילו תימא במצוי שמונה מה נשפך אי עומד נפיש יתיר בעומד מרובה ואי פרוך נפיש נידון משום לחי מאי אמרת דשוו מריייהו כי הדדי הוה ליה ספק דכריהם וכל ספק דכריהם להקל משמע דלי אפשר לנמס ולכר הדבר וי"ל דלעולם אפשר לכר ולמדוד בלמא ע"י עורה אבל לא הטריחוהו החמים למדוד שם מספק כיון דבין עומד נפיש ובין פרוך נפיש איכא אפסור אלא"כ הוה שוה ומילתא דלא שפחה הוה ואין להקשות על רב אשי דאפילו כי שווי הדדי דלמא דק"ל פרוך בעומד מותר דרב אשי קאי ארב הוה כריה דרב יהושע דלמא התם לא אמרו אלא במצוי שמונה אכל מצוי ז' יתיר בעומד מרובה על הפרוך כו' ואיכא סבר התם דפרוך בעומד אסור וה"ר שמעון היה מפרש דלמוראי דהכא ודפרוך בעומד מלו סברי כרבנן דלי אפשר לנמס אפילו צדי אדם ופליגי כשדומה לנו דהיי מחלה על מחלה ומאן דשרי משום דלימא דשטת רובא ואפילו הן שוין רחמנא אמר לא תשייר רובא ומאן דאסר משום דלימא דשאר רובא קיים ואפילו הן שוין רחמנא אמר שמוט רובא וכן גבי פרוך בעומד והשתא טפי הייא דספק דכריהם להקל דלי אפשר לבין אכל קשה דמשמע דכפסק דאורייתא הוי אסור משום חשש שמה הן שוין אפי' דלי עומד נפיש או פרוך נפיש הוה שרי והכא שריא אפילו בלמא דאורייתא כשהסיתר מאי יתיר מן האיסור וכן גבי פרוך בעומד ואס כן בהיא דלמי אפילו הוי ספיקא דאורייתא תשמי' ונראה לי דאיכא התם למישש שמה ח' אמות אינם מלומלמות ואפילו פרוך מרובה לא יחא נידון משום לחי ויהי דווקא כספק דכריהם יש להקל ואלא קשה לפירושו דהיי דייקא בפ"ב בכורות (דף ה.) מההוא דנמנא כיוון בין שתי עבירות דבידי אדם 'אפשר לנמס התם נמי אפי' דלי עומד נפיש או פרוך נפיש שמה היא קרובה ואפילו הן מלומלמות הקרובה אלא רחמנא אמר דלפירוש קמא אחי בשל תנאי ממה נפשך דאם קרובה היא יולאה כה ואם רחוקה היא תניא בשביל חכירתה מאי אמרת שמה מלומלמות הן זה אינו מאי ואין להחריך כאן יותר ובעירובין (דף ה.) ד"ה ופקא) אפשר בע"ה יתיר. וייתיר מינאר כנסיה טו: מדיה פרוך כו' ומסופות בכורות ז': ד"ה אפשר:

והדר נבדקה. למעלה מצית השמיטה ולמטה: אין לו בדיקה מבחון. לפי שהוא טריפה נקב משהו ואינו ניכר וטיפת דם נכמת לו בפנים נקב ואינו ניכר אבל קרוס הפנימי לכן הוא וטיפת דם ניכרת בו אבל החיזון ארוס: ובדיקה לקנה. שהקנה נקב מבחון לפי שאינו נערף אלא ברוב והדר נשחטיה לקנה והשמיטה כשרה כשימן אחר ואח"כ יעלו הוושט כולו ויעקרוהו מן הלחי ויהפכוהו ויבדקוהו: הכיס יוסף כרי בערפוח כרבי יוחנן. דלמרינן בפרק גיד הנשה ולקמן דף ע"ה: דשרי ליה שמואל תליטר גמלי ספיקו דטרפסחא למינדקיה בגווייהו. לישנא אחרינא כרבי יוחנן ככל מילי: הואיל וזולתו כולו באחד. לפיכך לרין להוציא את כל דמו: עד שישחוט. ואי ליתניה נקב בשמיטה אלא משום הולאת הדם נבדקה בעלמא כגי: בשעת שחיטה. שהדס חס ויואל: מחצה שלל הווכרו וורדיין. כלומר אין מיות תליה בן ואין לרין להוציאו אלא משום דם למה לא תרין מלריו שמיטה: דרם כהן מהו. שמיטה ממש בעי ר' יהודה או לא. רבי ירמיה לא שמיע ליה הא דרב חסדא: מחלה על מחלה. קס"ד לענין שמיטה קאמר כלומר סימן שחלו שמוט ומאי אינו שמוט הוי כאלו רובו שמוט וכשר: רחמנא למשה. כשמטר למשה הלכות שמיטה על פה לא תשייר רובא ויהא דלמא א' שגלמיהו משה לשמוט רוב היינו מחלה על מחלה דכיון דלא אשמייר רובא רוב שמוט קרי ליה: מדרבנן. אכל מלאורייתא כשר ופקא מינה ללא מעמא צנבלה: חלקו לשנים. מטר שטמא מטר שטמא לא סתקא עומאין רובו וסא נשמייר רובו שלט לאו מליה הוה: שאי אפשר לנמס. שיכו מכוונים אלא ודאי כהד מייניהו איכא רובא ולא ידעינן כהי מייניהו הליכך לא סתקא עומאין מייניהו: פרי רובי ליכא למימר כהד מנא. דלי האי רובא האי מיעוטא אכל לענין שמיטה לא הווכר רוב אלא בחמיהו וי קרינא פלגא רוב מתוך ליכא דממשש ליה דהא פלגא דקאי לא מיקרי רוב שלט: כדי

(סימן חצי קמינא גרגרת פגימה) תנן חצי אחד בעוף ואחד וחצי בכרמה שחיטתו פסולה (א) אי אמרת מחצה על מחצה כרוב אמאי פסול הא עבד ליה רוב מדרבנן דלמא לא אתי למעבד פלגא א"ר קמינא ת"ש חלקו לשנים והן שוין שניהם טמאין לפי שאי אפשר לצמצם. הא אפשר לצמצם טהורין אמאי טהורין זיל הכא איכא רובא זיל הכא איכא רובא אמר רב פפא תרי רובי כהד מנא ליכא ת"ש שחט חצי גרגרת ושהה בה כדי אפילו תימא במצוי שמונה מה נשפך אי עומד נפיש יתיר בעומד מרובה ואי פרוך נפיש נידון משום לחי מאי אמרת דשוו מריייהו כי הדדי הוה ליה ספק דכריהם וכל ספק דכריהם להקל משמע דלי אפשר לנמס ולכר הדבר וי"ל דלעולם אפשר לכר ולמדוד בלמא ע"י עורה אבל לא הטריחוהו החמים למדוד שם מספק כיון דבין עומד נפיש ובין פרוך נפיש איכא אפסור אלא"כ הוה שוה ומילתא דלא שפחה הוה ואין להקשות על רב אשי דאפילו כי שווי הדדי דלמא דק"ל פרוך בעומד מותר דרב אשי קאי ארב הוה כריה דרב יהושע דלמא התם לא אמרו אלא במצוי שמונה אכל מצוי ז' יתיר בעומד מרובה על הפרוך כו' ואיכא סבר התם דפרוך בעומד אסור וה"ר שמעון היה מפרש דלמוראי דהכא ודפרוך בעומד מלו סברי כרבנן דלי אפשר לנמס אפילו צדי אדם ופליגי כשדומה לנו דהיי מחלה על מחלה ומאן דשרי משום דלימא דשטת רובא ואפילו הן שוין רחמנא אמר לא תשייר רובא ומאן דאסר משום דלימא דשאר רובא קיים ואפילו הן שוין רחמנא אמר שמוט רובא וכן גבי פרוך בעומד והשתא טפי הייא דספק דכריהם להקל דלי אפשר לבין אכל קשה דמשמע דכפסק דאורייתא הוי אסור משום חשש שמה הן שוין אפי' דלי עומד נפיש או פרוך נפיש הוה שרי והכא שריא אפילו בלמא דאורייתא כשהסיתר מאי יתיר מן האיסור וכן גבי פרוך בעומד ואס כן בהיא דלמי אפילו הוי ספיקא דאורייתא תשמי' ונראה לי דאיכא התם למישש שמה ח' אמות אינם מלומלמות ואפילו פרוך מרובה לא יחא נידון משום לחי ויהי דווקא כספק דכריהם יש להקל ואלא קשה לפירושו דהיי דייקא בפ"ב בכורות (דף ה.) מההוא דנמנא כיוון בין שתי עבירות דבידי אדם 'אפשר לנמס התם נמי אפי' דלי עומד נפיש או פרוך נפיש שמה היא קרובה ואפילו הן מלומלמות הקרובה אלא רחמנא אמר דלפירוש קמא אחי בשל תנאי ממה נפשך דאם קרובה היא יולאה כה ואם רחוקה היא תניא בשביל חכירתה מאי אמרת שמה מלומלמות הן זה אינו מאי ואין להחריך כאן יותר ובעירובין (דף ה.) ד"ה ופקא) אפשר בע"ה יתיר. וייתיר מינאר כנסיה טו: מדיה פרוך כו' ומסופות בכורות ז': ד"ה אפשר: